

การจัดตั้งเหล่าทหารการบินในกองทัพบก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สายชล หงษ์นาค
รองผู้อำนวยการกองการศึกษา โรงเรียนการบินทหารบก

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2560

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พ.อ.สายชล หงษ์นาค

เรื่อง การจัดตั้งเหล่าทหารการบินในกองทัพบก

วันที่ กันยายน 2560 **จำนวนคำ :** 6,332 คำ **จำนวนหน้า :** 14 หน้า

คำสำคัญ เหล่าทหารการบิน

ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดตั้งเหล่าทหารการบินในกองทัพบก โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 4 ประการกล่าวคือ มีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ในกองทัพบกของมิตรประเทศหรือไม่อย่างไร การบริหารจัดการและปัญหากำลังพลประเภทนักบินของกองทัพบก มีอุปสรรคและข้อขัดข้องที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อกองทัพบกจัดตั้งเหล่าทหารการบิน และมีรูปแบบโครงสร้างเหล่าทหารการบินที่เหมาะสมกับกองทัพบกไทย

ผลการศึกษาพบว่า มีการจัดตั้งเหล่าทหารการบินในมิตรประเทศที่มีความมั่นคงสูง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมนี ออสเตรเลีย หรือประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างมาเลเซีย ความเป็นมาในการจัดตั้งมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของหน่วยบินให้สามารถตอบสนองต่อหน่วยภาคพื้นได้เต็มประสิทธิภาพ และสามารถบริหารจัดการรวมถึงพัฒนาขีดความสามารถของเหล่าได้อย่างดี กองทัพบกก็มีปัญหากำลังพลประเภทนักบินในลักษณะเดียวกับที่มิตรประเทศเคยประสบ ก่อนการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารกำลังพล และการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพล ก็ตาม หากมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบินในกองทัพบก อาจจะประสบปัญหาในเรื่องของการใช้งบประมาณจำนวนมากในระยะแรก รวมทั้งมีการต่อต้านจากผู้ที่ไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลง และรวมถึงแนวทางการรับราชการในระยะแรก อาจจะไม่ชัดเจน แต่ทั้งนี้ กองทัพบกได้เริ่มมีการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยบินทหารบก ให้มีความพร้อมในการที่จะรองรับจัดตั้งเหล่าทหารการบินอยู่แล้ว นั่นคือการแปรสภาพเป็นกรมบินเช่นเดียวกับที่มิตรประเทศได้เคยปฏิบัติมาแล้ว

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Saichol Hongnak

TITLE: The Establishment of Army Aviation Branch

DATE: September 2017 **WORD COUNT:** 6,332 **PAGES:** 14

KEY TERMS: Army Aviation Branch

CLASSIFICATION: Unclassified

The researcher has 4 purposes to study the establishment of Army Aviation Branch. There were to study the establishment of army aviation branch in the allies' country, to study the problem in managing army aviators, to study the possible resistance when establishment of army aviation branch occurs and to find the suitable army aviation structure for the Branch.

The results of the research found that many allies have established army aviation branch such as USA, the Great Britain, Germany, Australia and also ASEAN , Malaysia. The establishment owned similar purposes which were to develop ability and manage their people to be able to response for the ground unit effectively. Royal Thai Army also has encountered the same problems as the allies faced prior the establishment of the Army Aviation Branch such as the personnel management and the retardant of the developing ability to response for the ground unit. If the establishment were occurred, the army might facing the high budget at the beginning and also the resistance from the opponent officers. Anyway the Army has provided the readiness to establish the army aviation branch by transfer Army Aviation Battalion into Army Aviation Regiment as the allies did.

การจัดตั้งเหล่าทหารการบินในกองทัพบก

หน่วยบินมีส่วนสำคัญในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธีของสงครามยุคปัจจุบัน ในระดับยุทธศาสตร์นั้นสามารถใช้ปฏิบัติการได้ในทุกส่วนของยุทธบริเวณ เนื่องจากหน่วยบินมีประสิทธิภาพที่จะดำเนินการเองได้ในยุทธการและยุทธวิธี สามารถอำนวยให้แม่ทัพ แม่ทัพน้อย และผู้บัญชาการกองพลมีอิทธิพลต่อการรบ รวมทั้งหลักการทำสงครามของหน่วยบินทหารบก ซึ่งสนับสนุนการดำเนินกลยุทธ์ทั้งในการรุกและการตั้งรับคือเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินกลยุทธ์ภาคพื้นและเร่งจังหวะการรบ โดยดำเนินกลยุทธ์ทางอากาศ อำนาจการยิง ความคล่องแคล่ว และการปฏิบัติการทางลึกลงพื้นปฏิบัติการ

ศูนย์การบินทหารบกเป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพบกที่มีบุคลากรด้านการบินทั้งนักบินและช่างอากาศยานที่ปฏิบัติการที่รับมอบหมายทั้งความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการเตรียมกำลังและใช้กำลังตามพันธกิจ 4 ประการของกองทัพบกและการปฏิบัติทางทหารนอกจากการสงคราม จำเป็นต้องพัฒนาองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นพลวัต การพัฒนาองค์กรเป็นกระบวนการเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร โดยผสมผสานความต้องการความเจริญก้าวหน้าและการได้รับการพัฒนาบุคคลกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อ เจตคติ และโครงสร้างขององค์กรแล้ว องค์กรสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงนั้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาองค์กรเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรขององค์กรของตนให้มีประสิทธิภาพตลอดเวลา¹

การพัฒนากำลังพลของกองทัพบกซึ่งกองทัพบก ได้ออกคำสั่งกองทัพบก ที่ 823/2530 เรื่อง กำหนดแนวทางการรับราชการของนายทหารสัญญาบัตร ลง 1 ก.ย.30 โดยกล่าวว่า แนวทางรับราชการของนายทหารสัญญาบัตร คือ นโยบาย หลักการ และวิธีดำเนินการ กำลังพลต่อนายทหารสัญญาบัตรที่เกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อให้หน่วย/เหล่าสายวิทยาการ ได้ยึดถือและใช้เป็นหลักในการบรรจุ แต่งตั้ง และพัฒนา นายทหารสัญญาบัตรในหน่วย/เหล่าสายวิทยาการ รวมทั้งเป็นการวางแผนเพื่อหมุนเวียนบรรจุโยกย้ายนายทหารสัญญาบัตรอีกด้วย สรุปได้คือ การบรรจุหรือแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรให้ดำรงตำแหน่งใดนั้นจะต้องพิจารณาบรรจุหรือแต่งตั้งจากบุคคลที่คุณสมบัติหรือคุณสมบัติตรงกับคุณสมบัติที่กำหนดสำหรับตำแหน่งและหรือบรรจุ การหมุนเวียนนายทหาร-สัญญาบัตร ให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ เป็นการฝึกงานให้สามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ แทนกันได้และเท่ากับเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของนายทหารสัญญาบัตรแต่ละนายให้สูงขึ้น การเลื่อนนายทหารสัญญาบัตรให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นนั้น จะต้องคัดเลือกจากผู้ที่มีความสมบัติและคุณวุฒิเหมาะสม มีความรู้ความสามารถดีเด่น โดยพิจารณาจากประวัติการรับราชการ และรายงานประเมินค่าการปฏิบัติงานนายทหาร การพัฒนายทหารสัญญาบัตรด้วยการให้การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้นายทหารสัญญาบัตรที่มีความรู้พอที่จะคัดเลือกบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ ได้ เหล่าสายวิทยาการจะต้องวางแผนให้การศึกษา เพื่อให้ นายทหารสัญญาบัตรในเหล่าสายวิทยาการสามารถปฏิบัติงานในสายงานของตนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งควรส่งเสริมให้เข้าศึกษาที่ถือว่าสำคัญและจำเป็นสำหรับนายทหารสัญญาบัตรในการบรรจุและเลื่อนชั้นตำแหน่งระดับต่าง ๆ ให้ยึดถือ ดังนี้ การปฐมนิเทศสำหรับนายทหารที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการใหม่ หลักสูตรชั้นนายร้อยของเหล่า หลักสูตรชั้นนายพันของเหล่า การเลื่อนชั้นในตำแหน่งอัตรา พ.อ. ต้องมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ บรรจุในตำแหน่งของฝ่ายเสนาธิการ (สธ.) ต้องสำเร็จการศึกษาโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ หรือหลักสูตรที่กองทัพบกกำหนดให้เทียบเท่าโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ

ส่วนกำลังพลนายทหารประทวนของกองทัพบกประกอบด้วย ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ กัน พื้นฐานความรู้ของนายทหารประทวนซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งนายทหารประทวนที่สำเร็จการศึกษาโรงเรียนเหล่าต่าง ๆ หรือสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาแล้วเข้าบรรจุโดยไม่ผ่านการศึกจากโรงเรียนเหล่า ซึ่งการพัฒนายทหารประทวนมีความแตกต่างจากนายทหารสัญญาบัตร กล่าวคือ ผู้ที่ขึ้นครองยศที่สูงขึ้นจะนับอายุราชการเป็นหลัก พร้อมกับพิจารณาคุณสมบัติอื่นประกอบ เช่น สำเร็จการศึกษาต่าง ๆ จากกองทัพบกที่เกี่ยวข้องกับภาระงานมาแล้วก็หลักสูตร หรือหลักสูตรการศึกษาตามหน่วย/เหล่าสายวิทยาการ เช่น หลักสูตรนายสิบชั้นต้น หลักสูตรนายสิบอาวุโส เป็นต้น จากการสอบถามพบว่าบางหน่วยก็ไม่ได้กำหนดให้ต้องเข้ารับการศึกษา หลักสูตรนายสิบชั้นต้น หลักสูตรนายสิบอาวุโส การพิจารณาเลื่อนยศจะพิจารณาดูที่ความเหมาะสม ประกอบการนับอายุราชการเป็นหลัก จะเห็นได้ว่าการพัฒนากำลังพลกองทัพบกตามแนวทางรับราชการเป็นการพัฒนาบุคลากรในแต่ละหน่วย/เหล่าสายวิทยาการเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความชำนาญในหน่วย/เหล่าสายวิทยาการนั้นๆ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวถือว่าเป็นแง่ดีของหน่วย/เหล่าสายวิทยาการที่ได้บุคลากรของเหล่านั้นเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันกองทัพกลับเสี่ยงงบประมาณในการผลิตและได้รับผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่า อันเนื่องมาจากเป็นบุคลากรนักบินและช่างอากาศยาน ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษา

กลับต้องไปปฏิบัติหน้าที่ตามหน่วยบิน ทั้งศูนย์การบินทหารบก และกรมการขนส่งทหารบก ความรู้ความสามารถที่ได้รับการพัฒนามา กลับเป็นเพียงการประยุกต์ใช้กับงานที่ทำอยู่เท่านั้น ไม่ได้นำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยตรงแต่อย่างใด

การพัฒนากำลังพลประเภทนักบินและช่างอากาศยานของกองทัพบกในปัจจุบันยังเป็นเพียงการให้ความรู้เฉพาะเรื่องเช่น การบินลงเครื่อง การบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน การบินในเวลากลางคืนด้วยกล้องช่วยการมองเห็นในเวลากลางคืน (NVG) เป็นต้น แต่ยังคงขาดการศึกษาที่เป็นแนวทางการรับราชการในสายวิทยาการการบินทหารบก อันเนื่องมาจากศูนย์การบินทหารบกไม่ได้เป็นเหล่าสายวิทยาการที่จะบริหารจัดการบุคลากรด้านการบินได้อย่างเหมาะสม ซึ่งถือเป็นความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาของศูนย์การบินทหารบกเพื่อให้สามารถบริหารจัดการกำลังพลประเภทนักบินและช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นศูนย์การบินทหารบกจึงควรทำการพัฒนาองค์กรให้เป็นเหล่าทหารการบินที่มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นพลวัต อีกทั้งเป็นการพัฒนาบุคลากรประเภทนักบินและช่างอากาศยานให้ตรงกับความรู้ความสามารถและนำความรู้ที่ได้รับการพัฒนาตามแนวทางรับราชการไปใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าต่อบุคลากรประเภทนักบินและช่างอากาศยานและกองทัพบก ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศูนย์การบินทหารบก เป็นการศึกษาถึงการบริหารจัดการบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรประเภทนักบินและช่างอากาศยานของศูนย์การบินทหารบก ศึกษาถึงการจัดตั้งเหล่าทหารการบินในมิตรประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางที่จะจัดตั้งเหล่าทหารการบินของกองทัพบก และศึกษาสภาพปัญหา/อุปสรรคหากมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน รวมทั้งแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขในการดำเนินงานของกองทัพบกและศูนย์การบินทหารบก รวมทั้งศึกษาถึงโครงสร้างการจัดหน่วยเหล่าทหารการบินที่เหมาะสมกับกองทัพบก โดยการศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ กล่าวคือ 1. มีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ในกองทัพบกของมิตรประเทศหรือไม่อย่างไร 2. การบริหารจัดการและปัญหากำลังพลประเภทนักบินของกองทัพบก 3. มีอุปสรรคและข้อขัดข้องอะไรที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อกองทัพบกจัดตั้งเหล่าทหารการบิน 4. รูปแบบโครงสร้างเหล่าทหารการบินที่เหมาะสมกับกองทัพบกไทยควรเป็นอย่างไร

ผู้วิจัยได้มีความคาดหวังว่า การศึกษาครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ กล่าวคือ ทำให้ผู้บังคับบัญชาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาองค์กรของศูนย์การบิน-

ทหารบกให้เป็นเหล่าทหารการบินที่มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อม ด้านความมั่นคงของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นพลวัต อันจะทำให้ผู้บังคับบัญชาได้เห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรประเภทนักบิน และช่างอากาศยานให้มีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ประโยชน์ได้ตามแนวทางรับราชการของเหล่าทหารการบิน ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับกำลังพลและเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับกองทัพ ทำให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบถึงสภาพปัญหา/อุปสรรคและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขในการดำเนินงานของกองทัพบกและศูนย์การบินทหารบกหากมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน และที่สำคัญทำให้ผู้บังคับบัญชาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน อันจะเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรประเภทนักบินและช่างอากาศยาน เป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาในการปรับปรุงดำเนินงานศูนย์การบินทหารบกให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกองทัพบกต่อไป

เหล่าทหารการบินของมิตรประเทศ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ของกองทัพบกประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ โดยจะขอนำเสนอเป็น 2 ส่วน ได้แก่ มิตรประเทศนอกภูมิภาคอาเซียน จำนวน 4 ประเทศ และ มิตรประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ผู้วิจัยขอนำเสนอการบินทหารบกของมิตรประเทศ ตามลำดับในเรื่องของความเป็นมา บทบาท/ภารกิจ อากาศยานที่มีใช้ และโครงสร้างการจัด เพื่อให้ได้เข้าใจถึงการบินทหารบกในหลากหลายประเทศ ดังนี้ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหพันธ์รัฐเยอรมนี เครือรัฐออสเตรเลีย และสหพันธ์รัฐมาเลเซีย ตามลำดับ

เหล่าการบินทหารบกในกองทัพบกของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของ หลักนิยม การผลิตและพัฒนากำลังพล และการจัดหน่วยบินทหารบกทั้งหมด³ ภารกิจการบินทหารบกของสหรัฐอเมริกานั้นสามารถตรวจสอบความเป็นมาย้อนหลังไปได้ตั้งแต่สมัยสงครามกลางเมือง (Civil War) ซึ่งมีการใช้บอลูนในการอำนวยความสะดวกใหญ่ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยภาคพื้น เมื่อพี่น้องตระกูลไรท์ได้ประดิษฐ์เครื่องบินขึ้นในปี 1903 และได้พัฒนาจนเครื่องบินมีประสิทธิภาพมากขึ้น⁴ กองทัพบกสหรัฐอเมริกาจึงได้ส่งเครื่องบินเครื่องแรกมาใช้ในปี 1909⁵ การบินทหารบกได้มีพัฒนาการเรื่อยมาจนมีการปรับโครงสร้างให้เป็น กองทัพอากาศของสหรัฐอเมริกา

การบินทหารบกสมัยใหม่ของกองทัพบกสหรัฐอเมริกาได้เริ่มต้นอีกครั้งหนึ่งในปี 1942 ได้มีการก่อตั้งหน่วยบินตรวจการณ์ทางอากาศ โดยมีภารกิจในการปรับการยิงปืนใหญ่ และได้พัฒนาเรื่องมาจนเป็นเหล่าการบินทหารบกในปัจจุบัน เจมส์ วิลเลียมส์ อธิบายถึงเรื่องการจัดตั้งเหล่าทหารการบินของกองทัพบกสหรัฐอเมริกาว่า การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการของบุคคลากรประเภทนักบินในปี 1970-80 ก่อให้เกิดการก่อตัวของการจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้น จากความต้องการนักบินที่มีเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อสงครามเวียดนามได้ก่อตัวขึ้น เป็นจำนวนถึง 4 เท่าของความต้องการปกติ เมื่อสงครามสิ้นสุดลงส่งผลให้มีนายทหารประเภทนักบินที่มีชั้นยศสูงอยู่จำนวนมาก โดยที่ความต้องการนักบินนั้นต้องการนักบินที่มีความใหม่สด พร้อมทั้งจะปฏิบัติการบินด้วยความกระตือรือร้น สิ่งเหล่านี้ผสมผสานกันให้เกิดแรงขับในการจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้น ในปี 1972 กองทัพบกได้กำหนดระบบบริหารงานกำลังพลใหม่ขึ้น ที่กำหนดให้นายทหารนักบินต้องมีชั่วโมงปฏิบัติการบินเกินกว่า 50 เพอร์เซ็นต์ของระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่ทั้งหมด ซึ่งระบบนี้ทำให้นักบินที่มีชั้นยศสูงยากที่จะรักษาสถานภาพการบินของตนเองไว้ได้ (การรักษาสถานภาพการบินของตนเองเพื่อให้สามารถคงการรับเงินเพิ่มค่าปฏิบัติการบินไว้ได้) ในปี 1975 ได้มีการกำหนดแนวทางรับราชการให้นักบินที่ต้องการดำรงสภาพการบินไว้โดยกำหนดหมายเลขชำนาญการทหาร โดยกำหนดหมายเลข 15 ให้สามารถทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากองสนามบิน ครูการบิน นักบินลองเครื่อง และนายทหารนิรภัยการบิน และหมายเลข 71 ให้เป็นนายทหารซ่อมบำรุง (โดยจะกำหนดนายทหารซ่อมบำรุงให้มาจากนายทหารนักบินเหล่าทหารขนส่ง) ทั้งนี้ นายทหารนักบินดังกล่าวจะต้องหมุนเวียนไปปฏิบัติหน้าที่ในเหล่าทหารเดิมของตนเองด้วย แต่ความก้าวหน้าของนายทหารนักบินที่เติบโตในเหล่าของตนเองมีสัดส่วนที่น้อยมาก เนื่องจากเป็นการยากที่จะให้นายทหารผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญในเหล่าพื้นฐานของตนเอง ในขณะที่ต้องใช้เวลาในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบินของตนเองไปพร้อม ๆ กันด้วย

ตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเวียดนามจนถึงปี ค.ศ. 1982 มีความพยายามอย่างน้อย 3 ครั้ง ที่จะผลักดันให้เกิดการจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้นในกองทัพบกสหรัฐอเมริกา จนกระทั่ง นายพลวูดแมน ได้อธิบายให้ทุกคนเข้าใจ โดยอธิบายว่า ไม่มีใครจ้างกองหลังฟุตบอลให้ไปเล่นกองหน้า ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่กองทัพบกได้ปฏิบัติต่อนักบินทหารบก ต่อมาในเดือนพฤษภาคม 1982 ได้มีการศึกษาทบทวน จนมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน โดยเหล่าทหารการบินมีความรับผิดชอบในเรื่อง หลักนิยม การฝึก และการพัฒนายุทธโศปกรณ์ อย่างไรก็ตามการจัดตั้งเหล่าทหารการบินในยุคเริ่มต้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกำลังพลทั้งทางด้านจิตใจ

ต่อฝ่ายที่สนับสนุนการจัดตั้ง และฝ่ายที่ต่อต้านการจัดตั้ง นอกจากนี้ยังส่งผลการทบทวนถึง แนวทางการรับราชการของนายทหารบางนายด้วย

บทบาทและภารกิจของการบินทหารบก กองทัพบกสหรัฐอเมริกา⁷ คือการตรึง และทำลาย กำลังข้าศึกโดยอาศัยการยิง และการดำเนินกลยุทธ์ และสนับสนุนการรบ และสนับสนุน การช่วยรบ รวมทั้งปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของกำลังรบผสมเหล่า

อากาศยานที่ใช้ในกิจการการบินทหารบกของสหรัฐอเมริกา⁸ หลัก ๆ จะเป็นเฮลิคอปเตอร์ ประกอบไปด้วย เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ 60 (Blackhawk) เฮลิคอปเตอร์ลำเลียง แบบ 47 (Chinook) เฮลิคอปเตอร์โจมตีแบบ 64 (Apache) สำหรับเฮลิคอปเตอร์ ตรวจการณ์โจมตีแบบ 58 (Kiowa) ได้ปลดประจำการไปแล้วเมื่อเร็ว ๆ นี้ และยังมีอากาศยานปีกติดลำตัว (Fixed Wing) สำหรับการรับส่งบุคคลสำคัญด้วย

โครงสร้างการจัดของหน่วยบินทหารบก⁹ กองทัพบกสหรัฐอเมริกา แบ่งเป็น 2 ส่วนคือส่วน รับผิดชอบในเรื่องของกิจการเหล่าจะเป็นศูนย์การบินทหารบก ในส่วนกำลังรบจะเป็น หน่วยบินในระดับกองพลน้อยบินในการสนับสนุนกรมดำเนินกลยุทธ์ ภายในกองพลน้อย บินที่มีส่วนประกอบเป็นกองพันบิน 3-4 กองพัน โดยมีการจัดที่แตกต่างกันไปตามกองพล ดำเนินกลยุทธ์ที่จัดไปสนับสนุน

มิตรประเทศอีกประเทศหนึ่งของไทย คือสหราชอาณาจักร มีความเป็นมาเกี่ยวกับการบิน ทหารบกพอสรุปได้ดังนี้ การบินทหารบก¹⁰ (Army Aviation Corps) เป็นส่วนหนึ่งใน กองทัพบกของ สหราชอาณาจักร จัดตั้งขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1942 ระหว่างสงครามโลก ครั้งที่ 2 แต่กิจการการบินของสหราชอาณาจักรเริ่มมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 โดยใช้บอลูน สำหรับการตรวจการณ์ทางอากาศ ต่อมามีการใช้อากาศยานที่หนักกว่าอากาศในปี 1911 แล้วได้เติบโตมาเป็น เหล่าการบิน และได้รวมกับการบินของกองทัพเรือ แล้วจัดตั้งเป็น กองทัพอากาศขึ้น การเติบโตดังกล่าวคล้ายคลึงกับกองทัพสหรัฐอเมริกา

ในช่วงต้นของสงครามโลกครั้งที่ 2 นายทหารปืนใหญ่ได้ทำการบินเครื่องบินตรวจการณ์ (ซึ่งอยู่ภายใต้กองทัพอากาศ) ต่อจากนั้น นายวินสตัน เชอร์ชิลล์ นายกรัฐมนตรีของสหราชอาณาจักรได้ประกาศจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้นมาใหม่ โดยมีกรมเครื่องร่อน กองพัน กระโดดร่ม และฝูงบินตรวจการณ์ทางอากาศ เป็นองค์ประกอบ และได้มีพัฒนาการมา จนถึงปัจจุบัน

การบินทหารบกของสหราชอาณาจักร¹¹ มีกำลังพลทุกชั้นยศในเหล่าทหารการบิน ประมาณ 2,034 นาย มีนายทหารสัญญาบัตรประมาณ 500 นาย หากรวมเข้ากับส่วนที่ส่ง

กำลังบำรุง และทหารช่างไฟฟ้าและเครื่องกลอีก 2,600 นาย ก็จะทำให้มีกำลังพลที่เกี่ยวข้องกับกิจการบินทหารบกถึง 4,600 นาย

บทบาทของการบินทหารบกของสหราชอาณาจักร คือปฏิบัติการรุก โดยเป็นกำลังยิงและดำเนินกลยุทธ์เพื่อเอาชนะข้าศึก การข่าวกรอง การเฝ้าตรวจ การดำเนินการต่อที่หมาย และการลาดตระเวน โดยรวบรวมข่าวสารทั้งจากการมองเห็นและการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การควบคุมและอำนวยความสะดวก สนับสนุนการบังคับบัญชาโดยการเตรียมขีดความสามารถให้กับผู้บังคับบัญชาในการเคลื่อนที่ในสนามรบได้อย่างรวดเร็ว และเคลื่อนย้ายกำลังพลและยุทโธปกรณ์

อากาศยานที่มีใช้ในเหล่าการบินทหารบก มีทั้งอากาศยานปีกติดลำตัว (Fixed Wing) และอากาศยานปีกหมุน (Helicopter) ในส่วนอากาศยานปีกติดลำตัว มี 2 ชนิด ใช้สำหรับภารกิจตรวจการณ์ และลาดตระเวน ได้แก่ Britten-Norman Islander AL1 และ Britten-Norman Defender AL1/AL2/T3 ส่วนอากาศยานปีกหมุนหรือเฮลิคอปเตอร์ ประกอบด้วย Bell212HP AH1, Eurocopter AS365N3 Dolphin, Eurocopter SquirrelT2 Westland GazelleAt1, Westland Lynx AH9 และAugustaWestland Apache AH1

ในส่วนโครงสร้างการจัดของการบินทหารบกสหราชอาณาจักร ประกอบด้วย กองบังคับการเหล่าการบินทหารบก ศูนย์การบินทหารบก และ กรมบิน จำนวน 6 กรมบิน (แต่ละกรมบินประกอบไปด้วย 2-3 ฝูงบิน)¹²

มิตรประเทศในทวีปยุโรปอีกประเทศหนึ่งแต่ที่มีพัฒนาการแตกต่างจาก 2 ประเทศที่ได้กล่าวไปแล้ว คือ สหพันธ์รัฐเยอรมนี เหล่าทหารการบิน เป็นทหารเหล่าหนึ่งของกองทัพบกสหพันธ์รัฐเยอรมนี¹³ สหพันธ์รัฐเยอรมนีเริ่มผลิตเฮลิคอปเตอร์ได้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1936 ต่อมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพบกสหพันธ์รัฐเยอรมนีได้สั่งเฮลิคอปเตอร์ลาดตระเวน เข้าประจำการถึง 1,000 เครื่อง แต่สายการผลิตถูกทำลายลงมีเพียง 40 เครื่องเท่านั้นที่ได้ประจำการ ภายหลังสงครามสิ้นสุดลง ได้มีการจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้นในกองทัพบกสหพันธ์รัฐเยอรมนี ในปี 1955 ในช่วงแรกของการจัดตั้งยุทโธปกรณ์ได้มาจากชาติสัมพันธมิตรที่ชนะสงครามคือ สหรัฐอเมริกา รวมทั้งการฝึกหัดกำลังพลด้วย แต่ในปลายๆของทศวรรษ 1960 สหพันธ์รัฐเยอรมนีได้ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตเฮลิคอปเตอร์ร่วมกับประเทศในทวีปยุโรปอื่นๆ แต่การบินทหารบกของสหพันธ์รัฐเยอรมนีที่เป็นประเทศผู้แพ้สงครามถูกบังคับด้วยกฎหมายในปฏิบัติการกิจการสนับสนุนแต่ภายในสหพันธ์รัฐเยอรมนีและกลุ่มประเทศนาโต้เท่านั้น ต่อมาในปี 1990 ได้มี

การปรับโครงสร้างหน่วยบินหลายครั้ง ทั้งยุบหน่วย และรวมหน่วย จนปี 2002 หน่วยบินทหารบกทั้งหมดจะอยู่ภายใต้กองพลปฏิบัติการบินปีกหมุน (Airmobile Operation Division) ตั้งแต่กลางๆ ทศวรรษที่ 90 เป็นต้นมาได้มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นในการใช้กำลังการบินทหารบกภายใต้ สหประชาชาติ นาโต และอียู ทำให้กิจการบินทหารบกของสหพันธ์รัฐเยอรมนีได้มีโอกาสปฏิบัติงานภายนอกประเทศเพิ่มมากขึ้น ในเดือนตุลาคม 2011 กระทรวงกลาโหมสหพันธ์รัฐเยอรมนีได้ประกาศให้มีการปรับปรุงโครงสร้าง มีผลต่อกิจการด้านการบินทหารบกสหพันธ์รัฐเยอรมนีต้องลดกำลังพล และปรับเปลี่ยนโครงสร้างไปรวมกับกองทัพอากาศ

แม้ว่าความเป็นมาของการบินทหารบกจะมีความแตกต่างกัน แต่บทบาทของการบินทหารบกสหพันธ์รัฐเยอรมนี มีความคล้ายคลึงกับ 2 ประเทศที่ได้กล่าวไปแล้ว คือ ใช้ในการสนับสนุนการเคลื่อนย้ายกำลังพลจนถึงการต่อสู้รถถัง การขนส่งทั้งภายในและภายนอก การลาดตระเวน แต่ในส่วนที่มีความแตกต่างคือมีภารกิจในการสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยด้วย เช่น ไฟไหม้ป่า น้ำท่วม เป็นต้น

อากาศยานหลักที่มีใช้ในหน่วยบินทหารบกสหพันธ์รัฐเยอรมนี ได้แก่ Bell UH-1D เป็นเฮลิคอปเตอร์ขนส่งเบา MBB Bo 105P เฮลิคอปเตอร์ต่อสู้รถถัง MBB Bo 105M เฮลิคอปเตอร์ลาดตระเวน Eurocopter EC 135 เฮลิคอปเตอร์ฝึก NH 90 เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป และ Eurocopter Tiger เฮลิคอปเตอร์โจมตี

ในส่วนโครงสร้างการจัด มี กองพลปฏิบัติการบินปีกหมุน ซึ่งมี 2 กรมบิน (แต่ละกรมบินมี 2-3ฝูงบิน) และ 1 กองพลน้อยบิน (มี 3 กรมบิน) และ มีฝูงบินอิสระอีก 3 ฝูงบิน

มิตรประเทศอีกประเทศหนึ่งที่อยู่ไม่ห่างจากประเทศไทยมากนัก แต่ก็มีพัฒนาการด้านการบินทหารบกที่พัฒนาไปมาก คือเครือรัฐออสเตรเลีย เหล่าการบินทหารบกของกองทัพบกเครือรัฐออสเตรเลีย¹⁴ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 1968 แต่ได้มีการเริ่มต้นพัฒนาการมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 50 แล้ว โดยเป็นกำลังสำคัญในการฝึก การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย และการเป็นอำนาจกำลังรบ ในระยะเริ่มแรกใช้การรวมตัวจากเหล่าทหารต่างๆ โดยเฉพาะเหล่าทหารขนส่ง ทหารช่างไฟฟ้าและเครื่องกล มาร่วมตัวจัดตั้งเป็นเหล่าทหารการบินขึ้น โดยมีพัฒนาการตามลำดับ ประสบการณ์ที่ได้รับในการส่งกำลังการบินทหารบกไปปฏิบัติในภารกิจบรรเทาสาธารณภัยที่ต่างประเทศ รวมทั้งการส่งกำลังในการสนับสนุนการปฏิบัติของสหประชาชาติ ปัจจุบันการบินทหารบกเครือรัฐออสเตรเลียมีนายทหารสัญญาบัตรจำนวน 337 นาย นายทหารอื่น ๆ 232 นาย

บทบาทของการบินทหารบกเครื่องบินออสเตรเลีย¹⁵ เน้นให้ความสำคัญสองส่วนคือการบรรเทาสาธารณภัยภายในชาติ และการปฏิบัติการทางทหารนอกประเทศ

อากาศยานที่มีประจำการในกองทัพบกเครื่องบินออสเตรเลีย ได้แก่ Chinook, Blackhawk, UH-1, OH 58 และ เครื่องบินปีกติดลำตัว King Air นอกจากนี้ การบินทหารบกเครื่องบินออสเตรเลียมีการใช้การเช่าอากาศยานปีกติดลำตัว แบบ Twin Otter มาใช้งานด้วย

โครงสร้างการจัด ประกอบด้วย ศูนย์การบินทหารบกที่มีโรงเรียนฝึกเฮลิคอปเตอร์ และ โรงเรียนการบินทหารบก ส่วนปฏิบัติการบิน ประกอบด้วย กองพลน้อยบิน ที่มีหน่วยขึ้นตรง 2 กรมบิน

ผู้วิจัยได้นำเสนอเหล่าทหารการบินของประเทศที่ได้ถือว่าเป็นมหาอำนาจแล้ว แต่เหล่าทหารการบินไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในประเทศมหาอำนาจแล้วเท่านั้น ประเทศที่กำลังพัฒนา กิจกรรมการบินทหารบก ได้เห็นความสำคัญของการบินทหารบก จนมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ขึ้นในกองทัพบก ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอกิจกรรมการบินทหารบกของประเทศที่เป็นเพื่อนบ้านของประเทศไทย คือ สหพันธรัฐมาเลเซีย การบินทหารบกสหพันธรัฐมาเลเซีย เป็นเหล่าหนึ่งในกองทัพบกสหพันธรัฐมาเลเซีย¹⁶ เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 1994 มีที่ตั้งที่ฐานทัพอากาศ เมืองยะโฮ มีการจัดตั้งโดยคณะกรรมการโครงการเพื่อตรวจสอบการวางแผนและดำเนินการในการจัดตั้งหน่วยบินทหารบก ให้กับกองทัพบก โดยมีการรวมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสาขาและหน่วยงานต่างๆ ช่วยในการจัดตั้งหน่วยการบินทหารบก ขึ้น การบินทหารบกของสหพันธรัฐมาเลเซียเริ่มต้นปฏิบัติการอย่างเต็มรูปแบบเมื่อ 29 มีนาคม 1997

บทบาทของการบินทหารบกสหพันธรัฐมาเลเซีย มีดังนี้ สนับสนุนการปฏิบัติทางยุทธการ ให้หน่วยทหารภาคพื้น ลาดตระเวน ปฏิบัติการเป็นส่วนหนึ่งของกำลังรบผสมเหล่า สนับสนุนด้วยการยิงจากทางอากาศ การเคลื่อนย้ายทางยุทธวิธี การลาดตระเวนและตรวจการณ์ การค้นหาและกู้ภัยในพื้นที่การรบ

อากาศยานที่มีใช้ประจำการในปัจจุบันรวมทั้งที่มีแผนการจัดหาในอนาคต ได้แก่ เฮลิคอปเตอร์โจมตี (อยู่ระหว่างการศึกษาว่าจะจัดหาแบบไหน) A109 Hirundos เฮลิคอปเตอร์ลาดตระเวนขนาดเบา MH-6 Little Bird (อยู่ระหว่างการจัดหา)

โครงสร้างการจัด ปัจจุบัน มี 1 ฝูงบิน แต่มีแผนที่จะขยายหน่วยเพิ่มเติมขึ้นในอนาคตอันใกล้

จากการศึกษาการจัดตั้งเหล่าการบินทหารบกได้ของมิตรประเทศ พบว่ามีการจัดตั้งขึ้นในหลาย ๆ กองทัพ ในแง่ของความเป็นมาเริ่มต้นจากการที่มีเทคโนโลยีการผลิตอากาศยานและนำมาใช้ประโยชน์ในกองทัพ ต่อมาเริ่มมีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องทั้งในแง่ของวิทยาการ การฝึกกำลังพล และการพัฒนายุทธโศปกรณ์ ทั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการจัดตั้งเหล่าการบินของแต่ละกองทัพ เป็นไปเพื่อการแก้ปัญหากำลังพลประเภทนักบิน และการพัฒนาวิทยาการการบินให้มีความก้าวหน้า ทันสมัย และสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามของกองทัพในแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี โดยที่ความเป็นมา โครงสร้าง ภารกิจที่ใกล้เคียงกัน ในแง่ของโครงสร้าง จะพบว่ามี 2 ส่วน คือส่วนที่ดำเนินการด้านวิทยาการการบินทหารบก และส่วนปฏิบัติการบินซึ่งในประเทศที่ศึกษาจะมีโครงสร้างการจัดระดับกรมบิน โดยจำนวนกรมบินมีความแตกต่างกันตามขนาดของกองทัพ ถึงแม้ว่าอากาศยานที่มีอยู่มีความแตกต่างกันในแต่ละกองทัพ แต่บทบาทการบินทหารบก มีความคล้ายคลึงกันทั้งในการปฏิบัติการรบ และการสนับสนุนการรบ รวมทั้งการบรรเทาสาธารณภัยด้วย การจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้นของมิตรประเทศทำให้ แต่ละประเทศสามารถใช้การบินทหารบกทั้งในการรบ และการบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาบุคลากรด้านการบินทหารบกได้ตรงตามความต้องการอีกด้วย

การบริหารจัดการและปัญหากำลังพลประเภทนักบิน ของกองทัพบก

เฉลิมเกียรติ พนาเวศร์¹⁷ ได้นำเสนอปัญหาการขาดแคลนกำลังพลประเภทนักบิน โดยเสนอแนะให้มีการผลิตศิษย์การบินเพิ่มเติมอีกปีละ 4 นาย รวมเป็นปีละ 29 นาย โดยจะต้องกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมของผู้ที่จะมาเป็นศิษย์การบินเพิ่มมากขึ้นเช่นขยายอายุของผู้สมัครเป็น 30 ปี จากเดิมกำหนดให้ไม่เกิน 27 ปี อีกแนวทางหนึ่งที่ได้นำเสนอคือการเพิ่มอัตราชั้นยศนักบินให้สูงขึ้น เพื่อให้สามารถรับราชการในหน่วยบินได้ยาวนานขึ้น สสททองภาคี¹⁸ กล่าวว่า ต้องให้ กพ.ทบ.และ ยก.ทบ. หาข้อสรุปที่ชัดเจนในการป้องกันไม่ให้นักบินย้ายออกนอกกอง การนำนักบินนอกกองกลับมาทำการบินใหม่ การปรับลดเงินเพิ่มพิเศษผู้บังคับอากาศยานที่ได้ทำการบิน การแก้ไขอัตรานักบินชั้นยศต่ำ และปรับเพิ่มอัตรานักบินชั้นยศสูง ทั้งนี้ เห็นว่ามีผลการสัมมนาการบริหารจัดการเพื่อบำรุงสภาพอากาศยาน ทบ. ไปพิจารณาใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องในการสร้างแรงจูงใจแก่นักบินที่ปฏิบัติการ ได้แก่ การขยายอัตรานักบินให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ปัญหาการย้ายออกนอกหน่วยบินทำให้ ทบ.ขาดนักบินที่มีประสบการณ์ตลอดจน ทบ.ต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อใช้ผลิตศิษย์การบินขดเขยที่ย้ายออกนอกหน่วยบินก่อน จึงมีผลกระทบต่อภารกิจหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถ เช่น การฝึกบิน

เปลี่ยนแบบ การฝึกบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน เป็นต้น อันเป็นสาเหตุหนึ่งของ อากาศยานอุบัติเหตุในห้วงที่ผ่านมา จึงต้องกำหนดมาตรการควบคุมเพื่อลดการสูญเสีย ควบคุมไปด้วย ทั้งนี้ นันทวัฒน์ ทศนงาม และคณะ ได้ศึกษาพบว่า การจัดตั้งเหล่าทหารการ บิน จะทำให้การบริหารภายในหน่วยบินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การทำให้กำลังพลมีคุณภาพ เชี่ยวชาญในการปฏิบัติการบิน และการผลิตกำลังพลใหม่ ขึ้นมาทดแทนเพื่อรองรับงานด้านต่าง ๆ ในอนาคต จึงกล่าวได้ว่าการจัดตั้งเหล่าทหารการ บินในอนาคตนั้น จะเป็นทางออกที่สามารถทำได้และส่งผลดีต่อประสิทธิภาพของหน่วยบิน นำไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการฝึก ศึกษาไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรเพิ่มพูนขีดความสามารถหรือ หลักสูตรตามแนวทางรับราชการก็ตาม¹⁹ ข้อค้นพบ นี้สอดคล้องกับ เซาว์โรจน์ สอโสที่ได้ศึกษาพบว่า การจัดตั้งเหล่าทหารการบินจะช่วย ตอบสนองภารกิจ และหลักนิยมได้ดีกว่า อันจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมาก ขึ้น ตลอดจนมีความสอดคล้องกับทฤษฎีบริหารองค์การที่ได้ศึกษามา²⁰ วีระวัฒน์ พงษ์- เจริญศึกษาพบข้อสรุปที่ยืนยันได้ว่า การจัดตั้งเหล่าทหารการบินจะทำให้การพัฒนาระบบ การฝึก ศึกษา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่²¹ ซึ่งการจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้นใน กองทัพบกนั้นสามารถดำเนินการได้ง่ายยิ่งขึ้นเนื่องจากในเรื่องระบบการฝึกของเหล่าทหาร การบินนั้น เซอดเกียรติ ช.สรพงษ์ได้ศึกษาที่จะพัฒนาระบบการฝึกของนักบินกับเครื่องฝึก อากาศยานจำลอง ไว้รองรับการฝึกนักบินด้วยอากาศยานจำลองให้มีประสิทธิภาพ²² ส่วน ระบบการศึกษานั้น ชูรัตน์ จิพยัคฆ์ได้ศึกษาถึงการพัฒนาหลักสูตรศิษย์การบินทหารบก ใน ส่วนของอากาศยานปีกหมุน โดยมีการนำการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไว้ใน หลักสูตรศิษย์การบินทหารบก เพื่อรองรับเพื่อการผลิตนักบินทหารบกให้มีประสิทธิภาพ²³ สอดรับกับข้อค้นพบของนันทวัฒน์ ทศนงามและคณะที่ได้นำเสนอการดำเนินการในเรื่อง ของหลักสูตรชั้นนายร้อย หลักสูตรชั้นนายพัน ของเหล่าทหารการบินที่จะต้องมีการ เตรียมการให้พร้อมก่อนการจัดตั้งเหล่าทหารการบินด้วย²⁴

ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการกำลังพลประเภทนักบินที่กองทัพบกประสบอยู่นั้นมีความ คล้ายคลึงกับปัญหาที่มีมิตรประเทศได้เคยผ่านมาแล้วก่อนการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ซึ่ง ได้แก่การรักษากำลังพลให้อยู่กับการบินทหารบก และการทำให้นักบินทหารบกสามารถ ปฏิบัติการบินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากที่ศึกษาการจัดตั้งเหล่าทหารการบินของมิตร ประเทศยืนยันได้อย่างชัดเจนว่าการจัดตั้งเหล่าทหารการบินนั้นจะทำให้การบริหารกำลัง พลประเภทนักบิน มีประสิทธิภาพ และยังสามารถตอบสนองต่อภารกิจ และหลัก นิยมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย อันเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับแนวความคิดของ นรินทร์ ลักขณาที่ได้นำเสนอแนวคิดว่ากำลังต้องจัดให้มีรูปแบบที่ก่อให้เกิดความอ่อนตัวในการปฏิบัติ

ต่าง ๆ ได้โดยไม่มีขีดจำกัดไม่ว่าจะเป็นการรบในปัจจุบันหรืออนาคต กล่าวคือมีการจัดที่
ครบสมบูรณ์ในตัวเอง²⁵

อุปสรรคและข้อขัดข้องที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อกองทัพบกจัดตั้งเหล่าทหารการบิน

การจัดตั้งเหล่าทหารการบินของมิตรประเทศ นอกจากผลกระทบต่อด้านทัศนคติ ของผู้ที่
สนับสนุนและผู้ที่คัดค้านการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน และแนวทางการรับราชการใน
ช่วงแรกๆ ของการเปลี่ยนผ่านมาสู่การเป็นเหล่าทหารการบิน ตามที่เจมส์ วิลเลียม²⁵ ได้ให้
ทัศนะไว้แล้ว นันทวัฒน์ ทัศนงามและคณะยังได้พบว่าการขาดแคลนอากาศยาน แบบของ
อากาศยาน ความสมบูรณ์ของการส่งกำลังและการซ่อมบำรุง ตลอดจนการที่จะต้องมีการ
ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการจัดหน่วยบินภายใน อาจจะเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่อาจจะเกิดขึ้น
รวมทั้งความไม่เป็นเอกภาพของหน่วยบิน กล่าวคือการที่มีอากาศยานนอกการบังคับ
บัญชาของศูนย์การบินทหารบก ที่ยังมีหน่วยบินที่ยังคงอัตราการจัดไว้ที่กรมการขนส่ง
ทหารบกอันอาจจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน²⁶ เนื่องจากจะมีการ
คัดค้านที่ชัดเจนตามที่เจมส์ วิลเลียม ได้อธิบายไว้แล้ว นอกจากนี้ ในเรื่องของงบประมาณ
ที่อาจจะต้องใช้เพิ่มเป็นจำนวนมาก ๆ จะเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะต้องระมัดระวัง ซึ่ง สลิน
ทองภักดี ได้ชี้ให้เห็นแล้วว่างบประมาณด้านการบินมีอยู่จำกัด²⁷ ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับ
ที่ ญรัฐพล นาคพาณิชย์ได้เสนอแนะให้มีการกำหนดแนวความคิดในการกำหนดค่าใช้จ่ายใน
การปฏิบัติการกิจและการปรนนิบัติบำรุงอากาศยานทุกแบบ เพื่อให้มีงบประมาณที่
เพียงพอมาใช้ในการซ่อมบำรุงอากาศยานต่อไป²⁸

อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน น่าจะเป็นเรื่อง
ของผลกระทบในเรื่องความรู้สึก ต่อความผูกพันในเหล่าเดิมของตนเอง รวมทั้งการสูญเสีย
โอกาสที่จะเติบโตในเหล่าของตน อีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญและน่าจะเป็นปัญหาที่สำคัญคือ
การที่จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ในการปรับ
โครงสร้างของหน่วยบินให้สอดคล้องกับการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน

มีรูปแบบโครงสร้างเหล่าทหารการบินที่เหมาะสมกับกองทัพไทย

ถึงแม้ว่าข้อค้นพบของนันทวัฒน์ ทัศนงามและคณะในการศึกษาว่า สถานภาพการจัด
หน่วยในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องเอื้ออำนวยที่จะพัฒนาให้เป็นเหล่าทหาร

การบินในอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากความแตกต่างด้านสมรรถนะของอากาศยาน แต่ก็มีข้อเสนอสำคัญที่ให้ศูนย์การบินทหารบกได้มีการปรับปรุงโครงสร้าง การจัดหน่วยบินเพื่อรองรับกับการจัดตั้งเป็นเหล่าทหารการบินในอนาคต²⁹ ซึ่งเป็นการศึกษาก่อนที่กองทัพบกจะได้มีเริ่มดำเนินการในการจัดโครงสร้างที่เหมาะสมและคล้ายคลึงกับหน่วยบินของมิตรประเทศที่มีเหล่าทหารการบินไว้แล้ว โดยกองทัพบกได้อนุมัติให้มีการแปรสภาพกองพันบิน เป็นกรมบิน เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจบินได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว นอกจากนี้ยังมีการโอนหน่วยซ่อมบำรุงอากาศยานมาสังกัดศูนย์การบินทหารบกไว้แล้ว ทำให้เกิดความสมบูรณ์ในแง่ของการที่มีครบทั้ง 3 องค์ประกอบหลักคือ หน่วยสายวิทยาการคือ โรงเรียนการบินทหารบก หน่วยปฏิบัติคือ กรมบิน และหน่วยซ่อมบำรุง คือ กองพันซ่อมบำรุงเครื่องบินทหารบก ศูนย์การบินทหารบกได้จัดให้มีการสัมมนาถึง 3 ครั้งเพื่อเตรียมระบบการเรียนการสอนที่มีความสมบูรณ์ขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนานักบินให้รองรับเทคโนโลยีสูงและซับซ้อนมากขึ้น โดยการเตรียมร่างหลักสูตรตามแนวทางรับราชการได้แก่หลักสูตรขั้นนายร้อยและหลักสูตรขั้นนายพัน และหลักสูตรการปฏิบัติกิจหน้าที่อื่นตามความจำเป็น ต้องมีการพัฒนาหลักนิยมการบินทหารบกให้สอดคล้องกับการตั้งเหล่าทหารการบินไว้แล้วด้วย³⁰ โดยการสัมมนาครั้งล่าสุดที่ศูนย์การบินทหารบกได้จัดขึ้นในปีงบประมาณ 2560 เป็นการเตรียมหลักนิยมการบินทหารบกเพื่อรองรับการจัดตั้งเหล่าทหารการบินไว้ด้วยแล้วโดยผลการสัมมนาทำให้ได้ข้อเสนอในเรื่องการจัดหน่วยบินที่สนับสนุนหน่วยภาคพื้นเป็นไปตามโครงสร้างใหม่ที่กองทัพบกได้อนุมัติและจัดตั้งแล้ว ซึ่งเป็นไปตามหลักการของเหล่าการบิน

โครงสร้างที่เหมาะสมกับการปฏิบัตินั้นมีการปรับปรุงตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว แต่หน่วยงานหนึ่งที่สมควรจัดให้มีไว้ในสายวิทยาการเมื่อมีการจัดตั้งเหล่าการบินทหารบก คือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเสนอแนวคิดในการพัฒนายุทธโศภกรณ์ของเหล่าทหารการบิน ซึ่งเป็นข้อเสนอของ นรุตม์ พนมมาศที่ได้เสนอหลังจากการศึกษาดูงานที่ศูนย์การบินทหารบกสหรัฐอเมริกา สรุปได้ว่า โครงสร้างของศูนย์การบินทหารบกในปัจจุบัน มีความพร้อมในการจัดตั้งเหล่าทหารการบินอยู่แล้ว คือมีทั้งส่วนปฏิบัติการ ส่วนสายวิทยาการ ส่วนการซ่อมบำรุง อีกทั้งยังได้มีการเตรียมจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ สำหรับเหล่าทหารการบินไว้พร้อมแล้วด้วย³¹

จากการศึกษาในการจัดตั้งเหล่าทหารการบินในกองทัพบก จะเห็นว่ามิตรประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นมหาอำนาจ หรือประเทศที่มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจสูงนั้น จะมีการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ในกองทัพบก หรือในกองทัพประเทศนั้นๆ ทั้งสิ้น โดยมีความ

เป็นมาหรือพัฒนาการที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือพัฒนาจากความต้องการในการสนับสนุนของหน่วยภาคพื้น ประกอบกับการประดิษฐ์และพัฒนาเครื่องบินขึ้นมา กระทั่งได้มีการพัฒนาการมาเป็นกองทัพอากาศ จากนั้น กองทัพบกก็ยังมีความต้องการในการใช้อากาศยานอยู่ จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยบินในกองทัพบกอีกครั้ง และจากปัญหาในเรื่องของการพัฒนากำลังพล และพัฒนาการด้านวิทยาการการบิน จึงได้มีการจัดตั้งเป็นเหล่าทหารการบินขึ้นมา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานหน่วยบินทหารบกให้สูงสุดนั่นเอง ในกองทัพบกของเรายังคงมีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการกำลังพลประเภทนักบินและการขาดแคลนนักบินอยู่และการพัฒนาประสิทธิภาพของกำลังพลประเภทนักบินและช่างยังไม่ได้เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งมีการศึกษาที่ยืนยันว่าการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน เป็นหนทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจของหน่วยบินทหารบก กองทัพบกได้เริ่มมีการแปรสภาพหน่วยบินทหารบกให้มีความพร้อมที่จะรองรับการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน ได้แก่การแปรสภาพกองพันบินให้เป็นกรมบิน และนำกองร้อยบินมาเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพันบินต่าง ๆ อยู่แล้ว นอกจากนี้ยังมีการโอนหน่วยซ่อมบำรุงมาไว้ที่ศูนย์การบินทหารบกไว้แล้ว อันจะเป็นผลให้การใช้หน่วยบินมีประสิทธิภาพ และตอบสนองภารกิจและหลักนิยมได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมมนาที่ศูนย์การบินทหารบกได้จัดขึ้นไว้ถึง 3 ครั้งแล้ว นอกจากนี้ศูนย์การบินทหารบกได้เตรียมการจัดทำหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรเพิ่มขีดความสามารถอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยืนยันว่ามีความเพียงพอแล้วที่จะทำการจัดตั้งเหล่าทหารการบินขึ้นในกองทัพบกได้ สำหรับอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นคือสิ่งที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดตั้งเหล่าทหารการบิน และอาจจะมีการต่อต้านจากผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านความรู้สึกผูกพันกับเหล่าที่ตัวเองสังกัดอยู่ด้วย และที่สำคัญคือยังมีหน่วยบินที่ยังสังกัดกรมการขนส่งทหารบกอยู่ทำให้ขาดเอกภาพในเหล่าทหารการบิน

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ธงชัย สันติวงศ์. กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช; 2532.
- ² คำสั่งกองทัพบก ที่ 823/2530 เรื่อง กำหนดแนวทางการรับราชการของ นายทหารสัญญาบัตร ลง 1 กันยายน 2530.
- ³ James W. Williams. A History of Army Aviation. Lincoln: iUniverse; 2005.
- ⁴ John D. Anderson, JR. Introduction to Flight. 3rd ed. New York: McGraw-Hill; 1989.
- ⁵ Wikipedia. Army Aviation Branch[Internet] 2017 [cited 2017 Mar 12]. Available from:
https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Army_Aviation_Branch.
- ⁶ James W. Williams. เรื่องเดียวกัน.
- ⁷ Raymond T. Odierno, General. FM 3-04 Army Aviation. Washington DC: Department of the Army; 2015.
- ⁸ George W. Casey, Jr., General. FM 3-111 Aviation Brigade. Washington DC: Department of Army; 2015.
- ⁹ Raymond T. Odierno, General., เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁰ Farrar-Hockley, General Sir Anthony. The History of the Army Air Corps. Gloucestershire: Alan Sutton Publishing Ltd; 1994.
- ¹¹ Wikipedia. Army Aviation Corps[Internet] 2017 [cited 2017 Mar 15]. Available from:
[https://en.wikipedia.org/wiki/Army_Air_Corps_\(United_Kingdom\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Army_Air_Corps_(United_Kingdom))
- ¹² Armed forces. Army Aviation Corps[Internet] 2017 [cited 2017 Mar 15]. Available from: <http://www.army.mod.uk/aviation/23494.aspx>

¹³ Wikipedia. German Army Aviation Corps[Internet] 2017 [cited 2017 Mar 15]. Available from:
https://en.wikipedia.org/wiki/German_Army_Aviation_Corps

¹⁴ Army. Army Aviation in Australia 1970-2015[Factsheet] 2015 [cited 2017 Mar 17] Available from:
https://www.army.gov.au/sites/g/files/net1846/f/2015_02_ahq_armyaviation_factsheet.pdf

¹⁵ Wikipedia. Australian Army Aviation Corps[Internet] 2017 [cited 2017 Mar 17]. Available from:
https://en.wikipedia.org/wiki/Australian_Army_Aviation

¹⁶ Wikipedia. Malaysian Army Aviation Corps[Internet] 2017 [cited 2017 Mar 17]. Available from:
https://en.wikipedia.org/wiki/Malaysian_Army_Aviation

¹⁷ เฉลิมเกียรติ พนาเวศร์. พลตรี,บันทึกข้อความ เรื่องแนวทางการรักษาสถานภาพกำลังพลประเภทนักบิน ลงวันที่ 6 มกราคม 2558 กองกำลังพล ศูนย์การบินทหารบก.

¹⁸ สลีน ทองภักดี, พลโท. บันทึกข้อความ เรื่องการรักษากำลังพลประเภทนักบิน ศบ. ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558 กองยุทธการฝ่ายอากาศ สำนักปฏิบัติการ กรมยุทธการทหารบก.

¹⁹ นันทวัฒน์ ทศนงาม, พันเอก. พิษณุวัฒน์ วงษ์เพชร, พันเอก. และบรรเจิด สนามทอง, พันเอก. แนวทางการจัดตั้งเหล่าการบินทหารบก [เอกสารวิจัย]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเสนาธิการทหาร; 2555.

²⁰ ชาวนันโรจน์ สอโส, พันเอก. ความเหมาะสมในการจัดตั้งเหล่าการบิน กองทัพบก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2549.

²¹ วีระวัฒน์ พงษ์เจริญ, พันเอก. แนวทางการจัดตั้งเหล่าการบินทหารบก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2552.

²² เซอดเกียรติ ช.สรพงษ์, พันเอก. การพัฒนาระบบการฝึกของนักบินกับเครื่องฝึกบินอากาศยานจำลอง โรงเรียนการบินทหารบก [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2555.

²³ ชูรัตน์ จิพยัคฆ์, พันเอก. การพัฒนาหลักสูตรศิษย์การบินทหารบกของโรงเรียนการบินทหารบกในส่วนของอากาศยานปีกหมุน [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2556.

²⁴ นันทวัฒน์ ทศนงาม, พันเอก. และคณะ เรื่องเดียวกัน.

²⁵ นรินทร์ ลักษณะ, พลโท. แนวความคิดในการพัฒนากองทัพบก, จุลสารยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2556; ฉบับที่ 4: หน้า 15-23.

²⁶ James W. Williams. เรื่องเดียวกัน.

²⁷ สสิน ทองภักดี, พลโท. เรื่องเดียวกัน.

²⁸ อนุรักษ์ นาคพาณิชย์, พลโท. บันทึกข้อความ เรื่อง รายงานความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาอากาศยาน ทบ. แบบบูรณาการ ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2558 กองยุทธการฝ่ายอากาศ สำนักปฏิบัติการ กรมยุทธการทหารบก.

²⁹ นันทวัฒน์ ทศนงาม, พันเอก. และคณะ เรื่องเดียวกัน.

³⁰ คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 46/59 เรื่อง ปรับการจัดหน่วยบิน ทบ. ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2559

³¹ นรุทธ์ พนมมาศ, พันเอก. สรุปการศึกษาดูงานศูนย์การบินทหารบก สหรัฐอเมริกา 26 เมษายน 2559. กองยุทธการและการข่าว ศูนย์การบินทหารบก.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พ.อ.สายชล หงษ์นาค

วัน เดือน ปี เกิด

29 มกราคม 2513

ประวัติสำเร็จการศึกษา

โรงเรียนโพธิทอง “จินตามณี”

โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 31

โรงเรียนนายร้อย จปร. รุ่นที่ 42

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

The George Washington University, USA

โรงเรียนการบินทหารบก

โรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงาน

ผบ.มว. ลว. ม.พัน.27

นักบินฯ กองบินเบา

นายทหารปฏิบัติการ กอง บ. ปีกหมุนที่ 9 (ผสม)

หน.แผนยุทธการและการข่าว กยช.ศบบ.

รอง หก.กยช.ศบบ.

ผบ.กอง บ. ปีกหมุนที่ 9 (ผสม)

อจ.หน.ฝอ.ล. กฝ.รร.การบิน ทบ.

หก.กยช.ศบบ.

ผบ.พัน.บ.

รอง ผบ.กรม. บ.

ตำแหน่งปัจจุบัน

รอง ผอ.กศ.รร.การบิน ทบ.